

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.1.2023
COM(2023) 35 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Revizuirea Inițiativei UE privind polenizatorii

Un nou pact pentru polenizatori

{SWD(2023) 18 final}

1. INTRODUCERE

Declinul polenizatorilor sălbatici și consecințele sale asupra securității alimentare, a sănătății umane, a calității vieții și a funcționării ecosistemelor stârnește profunde motive de îngrijorare la nivelul întregii societăți. Totodată, acest declin a dat naștere unor apeluri, în special din partea oamenilor de știință și a societății civile, în vederea luării de măsuri decisive pentru combaterea cauzelor sale. Un exemplu recent este inițiativa cetățenească europeană „Salvați albinele și fermierii!”¹, care face apel la o tranziție către o agricultură propice albinelor și care a fost prezentată cu succes Comisiei Europene în octombrie 2022, în urma colectării a peste un milion de declarații de susținere din partea cetățenilor UE.

Aproximativ patru din cinci specii de culturi și de plante sălbatice cu flori din Europa depind, cel puțin într-o anumită măsură, de zoogamie, care este asigurată de mii de specii de insecte. Acest serviciu aduce beneficii concrete economiei: contribuția sa la producția agricolă a UE este estimată la cel puțin 5 miliarde EUR pe an². Majoritatea beneficiilor esențiale pe care le oferă polenizatorii rămân necuantificate, cum ar fi contribuția lor la securitatea nutriției și sănătate sau la menținerea sănătății și rezilienței ecosistemelor prin polenizarea plantelor sălbatice.

Cu toate acestea, Europa și întreaga lume³ se confruntă cu o dispariție dramatică a polenizatorilor sălbatici. Conform listei roșii europene⁴, populația a aproximativ una din trei specii de albine, fluturi și sirfide este în scădere. În plus, una din zece specii de albine și de fluturi și una din trei specii de sirfide sunt în pericol de dispariție. Deși aceste cifre reprezintă deja un semnal de alarmă, nu se cunoaște încă imaginea completă. O mai bună înțelegere a situației polenizatorilor ar putea scoate la iveală o situație și mai îngrijorătoare⁵.

Declinul polenizatorilor reprezintă o amenințare atât pentru bunăstarea oamenilor, cât și pentru natură. Dispariția polenizatorilor subminează productivitatea agricolă pe termen lung, exacerbând și mai mult o tendință influențată de alți factori, în special de situația geopolitică actuală legată de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.

S-au depus eforturi la nivel mondial pentru a găsi soluții la criza biodiversității în cadrul celei de a 15-a Conferințe a părților (COP15) la Convenția Organizației Națiunilor Unite privind diversitatea biologică din decembrie 2022. Aceste eforturi globale trebuie să fie însoțite de

¹ https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2019/000016_ro. Comisia Europeană va răspunde acestei inițiative cetățenești europene printr-o comunicare specifică în 2023.

² Vysna, V., Maes, J., Petersen, J.E., La Notte, A., Vallecillo, S., Aizpurua, N., Ivits, E., Teller, A., „Accounting for ecosystems and their services in the European Union (INCA). Final report from phase II of the INCA project aiming to develop a pilot for an integrated system of ecosystem accounts for the EU. Statistical report” [Contabilizarea ecosistemelor și a serviciilor oferite de acestea în Uniunea Europeană (INCA). Raport final din faza a doua a proiectului INCA vizând dezvoltarea unui proiect-pilot pentru un sistem integrat de conturi pentru ecosisteme pentru UE. Raport statistic]. Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2021.

³ [IPBES \(2016\). „Assessment report by the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services on pollinators, pollination and food production” \(Raport de evaluare al Platformei interguvernamentale științifico-politice privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice privind polenizatorii, polenizarea și producția de alimente\).](#)

⁴ <https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist>.

⁵ [Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește Inițiativa UE privind polenizatorii](#) [SWD (2018) 302], pagina 3.

măsuri ambițioase de protejare și refacere a biodiversității la nivelul UE, din care polenizatorii fac parte integrantă.

În 2018, Comisia a adoptat, în premieră, un cadru al UE pentru combaterea declinului polenizatorilor sălbatici: Inițiativa UE privind polenizatorii⁶. Această inițiativă a stabilit obiective pe termen lung pentru 2030 și un set cuprinzător de acțiuni care urmează să fie puse în aplicare pe termen scurt și mediu. Aceasta a beneficiat de o uriașă susținere din partea tuturor grupurilor de părți interesate și a stârnit un mare interes în rândul publicului. Obiectivele inițiativei au primit un puternic imbold din partea Pactului verde european.

Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030⁷ a stabilit ca obiectiv general inversarea, până în 2030, a procesului de declin al numărului și al diversității polenizatorilor, ca parte a unei serii de angajamente și obiective pentru refacerea naturii în UE. Strategia a instituit, de asemenea, Platforma UE pentru biodiversitate, în cadrul căreia a fost înființat un grup de lucru dedicat polenizatorilor, ca principală platformă de guvernare pentru Inițiativa privind polenizatorii. Alte inițiative din cadrul Pactului verde european, cum ar fi Strategia „De la fermă la consumator”, Planul de acțiune privind reducerea la zero a poluării, Strategia pentru păduri, Strategia privind adaptarea la schimbările climatice⁸, contribuie la combaterea amenințărilor la adresa polenizatorilor.

Prezenta comunicare propune un cadru de acțiune revizuit pentru Inițiativa UE privind polenizatorii, bazat pe consultări cuprinzătoare cu părțile interesate și pe feedbackul instituțional⁹ din partea Parlamentului European, a Consiliului, a Comitetului Regiunilor și a Curții de Conturi Europene. Aceasta definește acțiunile care trebuie întreprinse de UE și de statele sale membre în vederea inversării declinului polenizatorilor până în 2030.

Revizuirea dă curs evaluării progreselor înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a Inițiativei privind polenizatorii, realizată de Comisie în 2021¹⁰. Evaluarea a arătat că, deși inițiativa rămâne un instrument de politică viabil, există încă provocări semnificative care trebuie depășite pentru a opri și a inversa declinul polenizatorilor. În special, trebuie luate măsuri suplimentare pentru a combate în mod eficace cauzele declinului, care să fie susținute de mecanisme solide de monitorizare și guvernare. Evaluarea a solicitat revizuirea inițiativei în vederea îndeplinirii obiectivelor pe termen lung ale acesteia.

Totodată, revizuirea dă curs raportului special al Curții de Conturi Europene¹¹ privind acțiunile UE de protejare a polenizatorilor sălbatici. Acest raport a identificat lacune la nivelul politicilor-cheie ale UE de combatere a principalelor amenințări la adresa polenizatorilor sălbatici și a recomandat Comisiei să evalueze necesitatea de a adăuga măsuri specifice în vederea combaterii amenințărilor care nu sunt avute în vedere în prezent în cadrul Inițiativei privind polenizatorii. Raportul a subliniat, de asemenea, necesitatea unei mai bune integrări a acțiunilor de protejare a

⁶ [Inițiativa UE privind polenizatorii](#) [COM(2018) 395].

⁷ [Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030](#) [COM(2020) 380].

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_21_6687.

⁹ https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/pollinators/policy_en.htm.

¹⁰ [Raport privind progresele înregistrate în punerea în aplicare a Inițiativei UE privind polenizatorii](#) [COM(2021) 261 final].

¹¹ [Raportul special nr. 15/2020 al CCE](#).

polenizatorilor sălbatici în politicile agricole și de conservare a biodiversității ale UE, precum și necesitatea îmbunătățirii protecției polenizatorilor sălbatici împotriva pesticidelor.

În iunie 2022, Comisia a prezentat o propunere de lege referitoare la refacerea naturii¹², care urmărește să consfințească legislativ obiectivul Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030: aceasta include un obiectiv obligatoriu din punct de vedere juridic pentru statele membre ale UE de inversare a declinului populațiilor de polenizatori până în 2030 și, ulterior, de menținere a tendințelor de creștere. Legea privind refacerea naturii și prezenta Inițiativă revizuită privind polenizatorii merg mână în mână: propunerea legislativă oferă statelor membre flexibilitatea de a decide, în cadrul planurilor lor naționale de refacere, care sunt cele mai eficace măsuri în vederea realizării obiectivului. Acțiunile din cadrul acestei inițiative revizuite, care cuprind o gamă largă de politici ale UE, vizează sprijinirea și completarea măsurilor naționale de refacere necesare în temeiul propunerii de lege privind refacerea naturii.

2. ACȚIUNEA UE DE INVERSARE A DECLINULUI POLENIZATORILOR

Inițiativa revizuită privind polenizatorii stabilește obiective pentru 2030 și acțiuni conexe în cadrul a trei priorități:

I: Îmbunătățirea cunoștințelor referitoare la declinul polenizatorilor, la cauzele și consecințele acestuia;

II: Îmbunătățirea conservării polenizatorilor și combaterea cauzelor declinului acestora;

III: Mobilizarea societății și promovarea planificării strategice și a cooperării la toate nivelurile.

Capitolele următoare dezvoltă aceste priorități și acțiunile aferente. Tabelul din anexă enumeră toate acțiunile.

2.1. PRIORITATEA I: Îmbunătățirea cunoștințelor referitoare la declinul polenizatorilor, la cauzele și consecințele acestuia

Acțiunile în sprijinul polenizatorilor trebuie să se bazeze pe date științifice solide. Începând cu 2018, s-au înregistrat progrese semnificative în vederea dobândirii de cunoștințe funcționale cu privire la conservarea polenizatorilor, însă există în continuare lacune semnificative în materie de cunoștințe. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru a institui un sistem solid de monitorizare a polenizatorilor la nivelul UE, pentru a realiza evaluări critice și analize spațiale și pentru a promova activități specifice de cercetare și inovare.

Instituirea unui sistem de monitorizare cuprinzător

Pentru a pune în aplicare măsuri eficace de conservare și refacere a populațiilor de polenizatori, este necesară cartografierea distribuției, a stării și a tendințelor acestora cu o precizie temporală și spațială adecvate. Pentru a realiza acest lucru, este necesar un sistem solid de monitorizare la nivelul UE, care să furnizeze informații de-a lungul unei perioade lungi de timp în mod regulat și frecvent. Comisia și statele membre lucrează la o metodologie de monitorizare, bazându-se pe

¹² [Propunere de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind refacerea naturii](#) [COM (2022) 304].

opțiunile tehnice pentru un sistem al UE de monitorizare a polenizatorilor (EU-PoMS)¹³. Pentru a măsura în mod riguros tendințele în ceea ce privește abundența și diversitatea polenizatorilor și pentru a evalua în mod fiabil progresele înregistrate în direcția inversării declinului acestora, monitorizarea va trebui efectuată într-un număr suficient de situri. În temeiul propunerii de lege privind refacerea naturii, statele membre ar fi obligate să monitorizeze speciile de polenizatori în fiecare an, în conformitate cu o metodologie standardizată.

În plus, principalele amenințări la adresa declinului polenizatorilor ar trebui, de asemenea, monitorizate. Inițiativa „Monitorizarea europeană a biodiversității pe terenurile agricole” (EMBAL)¹⁴, care colectează informații privind habitatul polenizatorilor pe terenurile agricole, alături de proiectul Insignia¹⁵, care vizează monitorizarea pesticidelor și a altor poluanți utilizând albinele melifere ca bioindicator, oferă modalități eficiente de eliminare a lacunelor în materie de informații privind starea habitatelor polenizatorilor și poluarea mediului. Aceste procese necesită o punere în aplicare sistematică pe termen lung. Instituirea unui cadru integrat de monitorizare a declinului polenizatorilor, a cauzelor și a consecințelor acestuia, în conformitate cu modelul de intervenție DPSIR („Drivers, Pressures, State, Impact and Response” – factori determinanți, presiuni, stare, impact și răspuns), ar permite urmărirea randamentului și a realizărilor acțiunilor relevante în materie de politici.

Sprijinirea cercetării și a inovării

Activitățile de cercetare și inovare vor fi necesare în continuare pentru a genera cunoștințe funcționale bazate pe date și informații colectate în mod sistematic și vor fi sprijinite prin intermediul programului-cadru al UE pentru cercetare și inovare, Orizont Europa, precum și al eforturilor naționale de cercetare. Trebuie să înțelegem mai bine diversitatea taxonomică și funcțională a comunităților de polenizatori și distribuția acestora, precum și amenințările la adresa polenizatorilor și interacțiunile dintre aceștia. Cea din urmă, în special, se aplică amenințărilor mai puțin înțelese la adresa polenizatorilor (a se vedea prioritatea II).

Totodată, va fi necesară dezvoltarea în continuare a instrumentelor de evaluare, cum ar fi evaluarea listei roșii și cartografierea la nivelul UE a zonelor-cheie pentru polenizatori, pentru a permite luarea unor măsuri specifice de conservare și refacere.

Promovarea consolidării capacităților și a schimbului de cunoștințe

Monitorizarea și cercetarea necesită multe resurse, iar resursele financiare și umane vor trebui utilizate într-o manieră eficientă din punctul de vedere al costurilor. Dezvoltarea strategică a infrastructurii de cercetare, a instrumentelor de monitorizare și a expertizei poate fi utilă în acest sens. În special, va fi importantă sporirea capacității atât a științei profesionale, cât și a științei cetățenești în vederea realizării de analize taxonomice, prin oferirea de oportunități de muncă, educație și formare.

Instrumentele online existente, cum ar fi platforma UE cu informații referitoare la polenizatori (*EU Pollinator Information Hive*) și sistemul european de informații privind biodiversitatea (*Biodiversity Information System for Europe – BISE*), ar trebui să fie utilizate pe deplin pentru a

¹³ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC122225>.

¹⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=25560696>.

¹⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pageId=36702461>.

partaja rezultatele monitorizării și cunoștințele generate prin cercetare și inovare. Acest lucru necesită un angajament atât la nivelul UE, cât și la nivel național, cu sprijinul Agenției Europene de Mediu. Schimbul de cunoștințe, împreună cu accesul liber la date, va spori eficiența investițiilor publice și va asigura transparența proceselor științifico-politice și a procesului decizional.

2.2. PRIORITATEA II: Îmbunătățirea conservării polenizatorilor și combaterea cauzelor declinului acestora

Printre principalele amenințări la adresa polenizatorilor sălbatici se numără schimbarea utilizării terenurilor (inclusiv urbanizarea), practicile de gospodărire intensivă a agriculturii (inclusiv utilizarea pesticidelor), poluarea mediului (inclusiv poluarea luminoasă), speciile alogene invazive și schimbările climatice. Ar putea apărea și alte amenințări, care să pună o presiune suplimentară asupra polenizatorilor. Unele amenințări, cum ar fi agricultura intensivă și utilizarea pesticidelor, sunt mai bine înțelese decât altele. Măsurile adecvate de atenuare a impactului acestora sunt bine cunoscute. Este nevoie urgent de o creștere rapidă a gradului de adoptare a acestor măsuri.

În ceea ce privește alte amenințări, cum ar fi poluarea cu substanțe chimice, poluanți atmosferici și metale grele, cunoștințele sunt insuficiente pentru a estima amploarea și distribuția impactului acestora asupra polenizatorilor sau pentru a concepe o strategie adecvată de intervenție. În acest caz, sunt necesare activități suplimentare de monitorizare și de cercetare și inovare pentru a permite o reacție bazată pe date științifice în fața declinului polenizatorilor.

Îmbunătățirea conservării speciilor de polenizatori și a habitatelor acestora

Populațiile de polenizatori sunt supuse unor presiuni la nivelul diferitelor peisaje și utilizări ale terenurilor, acestea interacționând unele cu altele și amplificând și mai mult efectele dăunătoare. Prin urmare, acțiunile de atenuare a acestor efecte nu ar trebui luate în mod izolat, fiind necesară coordonarea între sectoare și buna lor planificare în vederea asigurării coerenței, a sinergiilor și a raportului cost-eficacitate.

Zonele protejate și o amenajare adecvată a teritoriului reprezintă pilonul principal al conservării bogatei diversități a speciilor de polenizatori. Pe această bază, ar trebui desfășurate activități de refacere planificate strategic pentru a se asigura existența unor zone adecvate cu habitate pentru polenizatori de înaltă calitate și bine conectate. Planurile de conservare a speciilor¹⁶ reprezintă un instrument-cheie pentru coordonarea unei astfel de abordări strategice, în special în cazul speciilor celor mai periclitate. Acestea oferă informații cu privire la starea, ecologia, amenințările și măsurile actuale de conservare pentru fiecare specie și enumeră acțiunile-cheie care sunt necesare pentru a îmbunătăți starea de conservare a acestor specii la nivelul întregii lor arii de răspândire din UE. În prezent, Comisia elaborează trei planuri de conservare pentru anumite grupuri de specii periclitate de polenizatori. Două planuri vor viza terenurile agricole și forestiere din întreaga UE, iar al treilea va viza o zonă geografică specifică, Insulele Canare. Odată finalizate, adoptarea și punerea în aplicare pe scară largă a acestora ar trebui să fie asigurate prin sprijin din diferite surse de finanțare, inclusiv din programul LIFE.

¹⁶ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Action+plans>.

Conservarea polenizatorilor ar trebui să fie bine integrată în gestionarea zonelor protejate, în special Natura 2000. Multe tipuri de habitate protejate de Directiva privind habitatele sunt esențiale pentru polenizatori. Includerea polenizatorilor ca specii tipice în monitorizarea și evaluarea stării de conservare a acestor habitate ar contribui la eficientizarea conservării polenizatorilor în cadrul planurilor de gestionare a siturilor Natura 2000.

Implementarea monitorizării polenizatorilor va contribui la o mai bună cartografiere a speciilor rare și periclitate de polenizatori. Aceste informații ar trebui utilizate pentru ajustarea eforturilor de conservare și refacere, precum și pentru desemnarea de noi zone protejate, în contextul obiectivului UE ca zonele protejate să aibă o pondere de 30 % până în 2030 în temeiul Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030.

Utilizarea terenurilor și schimbarea acestora, cum ar fi intensificarea agriculturii și a silviculturii, urbanizarea și dezvoltarea infrastructurii, pot avea un impact negativ asupra polenizatorilor prin reducerea disponibilității habitatelor acestora și prin sporirea gradului de fragmentare a habitatelor. Este necesară o abordare integrată a peisajelor naturale și culturale pentru a contracara fragmentarea habitatelor. Aceasta se poate realiza printr-o rețea planificată strategic de porțiuni de habitat, care formează împreună o infrastructură conectată la nivelul întregului peisaj, traversând regiuni biogeografice și administrative. Astfel de coridoare ecologice pentru polenizatori, pe care propunem să le numim „Buzz Lines”, ar permite speciilor să se deplaseze în căutare de hrană, adăpost și locuri de cuibărit și de reproducere. În plus, aceste coridoare ar acționa ca rute de migrație pentru speciile afectate de schimbările climatice, sprijinind astfel eforturile de adaptare. Procesele de amenajare spațială de la toate nivelurile de guvernare sunt de o importanță crucială pentru implementarea cu succes a rețelei *Buzz Lines*.

Acțiunile pentru polenizatori de la nivelul tuturor peisajelor ar trebui, de asemenea, să fie sprijinite în continuare prin intermediul fondurilor UE, în special al politicii agricole comune (PAC) a UE, al fondurilor politicii de coeziune și al programului LIFE. Totodată, statele membre ar trebui să încurajeze ferm și să faciliteze cooperarea transfrontalieră în această privință.

Refacerea habitatelor polenizatorilor la nivelul terenurilor agricole

Printre presiunile cunoscute se numără anumite practici de gestionare agricolă, cum ar fi monocultura, utilizarea puternică a pesticidelor și lucrările intensive ale solului, pășunatul sau cositul intensiv și, acolo unde are loc, fertilizarea excesivă a pajiștilor¹⁷, care conduc la declinul polenizatorilor pe terenurile agricole. Pentru a inversa această tendință, este esențială o mai mare utilizare a tehnicilor agronomice favorabile polenizatorilor, în special a agroecologiei.

PAC este unul dintre principalele instrumente de sprijinire a unei astfel de tranziții, prin măsuri precum agricultura ecologică, menținerea și dezvoltarea elementelor de peisaj, agrosilvicultura, utilizarea redusă a substanțelor chimice și protejarea plantelor favorabile polenizatorilor din zonele cu pășuni și zonele tampon. În perioada 2023-2027, PAC va fi guvernată de o nouă arhitectură verde, cu cerințe de bază consolidate și noi programe ecologice în cadrul pilonului I, în combinație cu măsuri din cadrul pilonului II, cum ar fi angajamentele în materie de gestionare cu privire la agromediu și la climă. Intervențiile benefice pentru polenizatori la nivelul terenurilor agricole ar trebui planificate în mod strategic și coordonat, pe baza nevoilor

¹⁷ [Document de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește Inițiativa UE privind polenizatorii](#) [SWD (2018) 302 final].

identificate pe plan local. Peisajele favorabile polenizatorilor sunt bogate în biodiversitate și în elemente de peisaj și oferă suficiente habitate de înaltă calitate și bine conectate¹⁸.

În cadrul PAC, statele membre pot concepe intervenții strategice care să contribuie la realizarea obiectivelor economice, de mediu și sociale specifice. De exemplu, schemele de plată bazate pe rezultate pot spori eficacitatea abordării și pot oferi mai multă flexibilitate și mai multe stimulente pentru ca fermierii să pună în aplicare practici care respectă mediul. În plus, statele membre sunt încurajate să atenueze presiunile la nivel de peisaj prin intermediul unor scheme colective, care stimulează colaborarea dintre fermieri în vederea punerii în aplicare colective a angajamentelor de agromediu și climă.

Planurile strategice PAC elaborate de statele membre¹⁹ includ o varietate de acțiuni cu un potențial ridicat de protecție a polenizatorilor. De exemplu, mai multe planuri vizează crearea de zone de hrănire pentru polenizatorii sălbatici, cum ar fi porțiunile acoperite de flori, cultivarea de plante melifere anuale sau alte elemente adecvate de peisaj. Alte angajamente se referă la crearea de zone neproductive pe terenurile arabile în vederea îmbunătățirii, printre altele, a statutului polenizatorilor și în vederea creșterii ofertei de hrană pentru insectele polenizatoare. Planurile pot viza, de asemenea, înlocuirea produselor chimice de protecție a plantelor cu metode de combatere biologică a dăunătorilor, contribuind în mod semnificativ la protecția polenizatorilor.

Totodată, riscurile reprezentate de produsele agrochimice (în special pesticidele și cantitățile mari de nutrienți) trebuie să fie atenuate în mod adecvat. Aceasta necesită eforturi comune și cooperare între autoritățile publice și fermieri. Consilierii agricoli care sunt bine instruiți în domeniul conservării biodiversității și a polenizatorilor, precum și activitățile demonstrative și de comunicare sunt elemente-cheie pentru a facilita o mai bună adoptare a măsurilor specifice. Pentru a evalua impactul intervențiilor, ar trebui să se utilizeze, de îndată ce vor fi disponibili, indicatori riguroși bazați pe metodologia de monitorizare a polenizatorilor la nivelul UE (a se vedea prioritatea I). În cadrul PAC, asistența tehnică la inițiativa statelor membre poate fi utilizată, printre alte surse de finanțare, pentru a sprijini implementarea sistemului de monitorizare a polenizatorilor (EU-PoMS).

Reducerea impactului utilizării pesticidelor asupra polenizatorilor

Pesticidele rămân un factor major al declinului polenizatorilor, iar impactul acestora trebuie atenuat prin politici și practici specifice. În Strategia UE „De la fermă la consumator” și în Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030, Comisia s-a angajat să reducă riscul și utilizarea pesticidelor, precum și utilizarea pesticidelor mai periculoase cu 50 % până în 2030. Aceste obiective urmează să fie puse în aplicare, în special, prin propunerea de Regulament privind utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor (SUR)²⁰. Totodată, Comisia va

¹⁸ [IPBES \(2016\). „Assessment report by the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services on pollinators, pollination and food production” \(Raport de evaluare al Platformei interguvernamentale științifico-politice privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice privind polenizatorii, polenizarea și producția de alimente\).](#)

¹⁹ Planurile strategice PAC au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2023.

²⁰ [Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor](#) [COM (2022) 305].

continua să depună eforturi în vederea îmbunătățirii indicatorilor utilizați pentru cuantificarea reducerii riscului și a utilizării produselor de protecție a plantelor.

Ca parte a proiectului de Regulament privind utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor (SUR), Comisia a propus, de asemenea, interzicerea utilizării pesticidelor în zonele sensibile. Printre acestea se numără zonele protejate pentru conservarea naturii, precum și zonele care găzduiesc polenizatori în pericol de dispariție. În cadrul negocierilor interinstituționale, Parlamentul European și Consiliul analizează în detaliu modalitățile unei astfel de interdicții. Proiectul de regulament SUR prevede, totodată, o adoptare la scară mai largă a combaterii integrate a dăunătorilor (IPM). Aceasta presupune o ierarhie a intervențiilor pentru protecția plantelor, în cadrul căreia accentul se pune pe măsurile cu risc redus, iar pesticidele chimice sunt utilizate doar în ultimă instanță.

O preocupare crescândă este acordarea de autorizații de urgență de către statele membre pentru pesticide care nu mai sunt aprobate la nivelul UE. Comisia va continua să monitorizeze situația și va mandata Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) să verifice dacă justificările furnizate de statele membre pentru aceste autorizații sunt valabile. Comisia a procedat deja astfel în mod repetat în legătură cu autorizațiile de urgență pentru utilizarea anumitor neonicotinoide²¹. În plus, Comisia ia măsuri pentru a spori disponibilitatea alternativelor cu risc scăzut la combaterea chimică a dăunătorilor, în special în ceea ce privește soluțiile biologice, cum ar fi microorganismele²².

Comisia depune eforturi pentru a consolida evaluarea riscurilor pe care le prezintă pesticidele pentru polenizatori. Aceasta include consolidarea evaluării riscurilor pentru albine²³ în vederea reducerii la minimum a efectelor nedorite ale utilizării pesticidelor asupra albinelor melifere și a speciilor de albine sălbatice. În plus, există o nevoie urgentă de a accelera disponibilitatea unor metode de testare care să permită stabilirea gradului de toxicitate a pesticidelor pentru polenizatorii sălbatici. Totodată, este necesar să se asigure că este interzisă utilizarea coformulanților împreună cu substanțe active în produsele de protecție a plantelor, atunci când se consideră că aceștia au efecte inacceptabile asupra mediului, inclusiv asupra polenizatorilor.

Îmbunătățirea habitatelor de polenizatori în zonele urbane

Urbanizarea și dezvoltarea infrastructurii reduc disponibilitatea habitatelor naturale pentru polenizatori. Totuși, dacă sunt planificate și gestionate în mod corespunzător, zonele urbane pot acționa ca refugii pentru polenizatori, în special la nivelul unui peisaj mai larg care nu dispune de resurse florale. De asemenea, acestea pot îmbunătăți conectivitatea habitatelor prin asigurarea unor habitate intermediare, cum ar fi parcurile publice, grădinile private (inclusiv în zonele rurale), fermele urbane, precum și zidurile și acoperișurile verzi.

Comisia a elaborat orientări privind orașele care asigură un mediu favorabil pentru polenizatori²⁴, pe care orașele ar trebui să le promoveze în continuare și să le aplice pe scară largă. În plus, ar trebui să se țină seama de conservarea polenizatorilor atunci când se elaborează

²¹ https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/approval-active-substances/renewal-approval/neonicotinoids_en.

²² https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/micro-organisms_en.

²³ https://food.ec.europa.eu/plants/pesticides/protection-bees_en.

²⁴ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Pollinator-friendly+cities>.

planuri de înverzire urbană²⁵. Zonele urbane reprezintă, totodată, „zone fierbinți” pentru activitățile de implicare și, prin urmare, joacă un rol important în creșterea gradului de implicare a cetățenilor în activitățile de conservare.

Reducerea impactului speciilor alogene invazive asupra polenizatorilor

Anumite specii alogene invazive pot exercita presiuni directe sau indirecte asupra polenizatorilor. Acestea se pot hrăni cu polenizatori autohtoni, pot fi un vector pentru noi boli și agenți patogeni sau pot concura cu polenizatorii autohtoni pentru sursele de hrană. Plantele alogene invazive pot depăși ca număr plantele autohtone, modificând astfel comunitățile de plante de care depind polenizatorii autohtoni.

Pentru a preveni ca speciile alogene invazive, care ar putea avea un impact sever asupra polenizatorilor, să mai apară și să se mai răspândească, se va lua în considerare includerea acestora pe lista speciilor alogene invazive de interes pentru Uniune²⁶.

Pentru a se asigura că restricționarea utilizării pesticidelor în zonele sensibile nu subminează gestionarea viitoare a speciilor de plante alogene invazive, va fi important să se sporească disponibilitatea, adoptarea și eficacitatea opțiunilor de gestionare nechimice.

Riscul introducerii și al răspândirii speciilor alogene dăunătoare polenizatorilor ar trebui, de asemenea, să fie redus și mai mult prin promovarea utilizării plantelor și a amestecurilor de semințe autohtone favorabile polenizatorilor în zone precum grădinile private, spațiile publice, terenurile agricole și pădurile.

Combaterea schimbărilor climatice și a altor cauze ale declinului polenizatorilor

Schimbările climatice generează modificări ale condițiilor meteorologice locale la nivelul temperaturii și al precipitațiilor și, prin urmare, pot reduce resursele disponibile polenizatorilor (de exemplu, din cauza secetei) și pot perturba relațiile cu evoluție comună dintre plante și polenizatori, cum ar fi calendarul înfloririi și apariția polenizatorilor specializați.

Astfel, se preconizează că multe specii își vor modifica aria de răspândire pentru a se adapta la condițiile climatice modificate, care le vor obliga să se mute în zone noi. Deși UE a instituit o serie de politici și strategii în domeniul climei pentru a deveni primul continent neutru din punct de vedere climatic și rezilient la schimbările climatice până în 2050²⁷, ecosistemele europene vor fi inevitabil afectate de schimbările climatice în următoarele decenii. Prin urmare, va fi important să se țină cont de impactul schimbărilor climatice asupra polenizatorilor și a habitatelor acestora și să se identifice zonele cele mai vulnerabile pentru polenizatori în acest context, în vederea elaborării și punerii în aplicare a unor măsuri specifice de atenuare.

²⁵ https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/urban-greening-platform_en.

²⁶ [Regulamentul \(UE\) 1143/2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive.](#)

²⁷ https://climate.ec.europa.eu/index_ro.

În ceea ce privește poluarea luminoasă, impactul acesteia asupra polenizatorilor nocturni este bine cunoscut, permițând acțiuni specifice de atenuare la nivel național, regional și local. Comisia a integrat recomandări privind modalitățile de atenuare a poluării luminoase în orientările sale pentru cetățeni²⁸ și orașe²⁹ și va continua să le promoveze.

Polenizatorii pot fi, de asemenea, afectați de biocide. Aprobarea substanțelor active și autorizarea produselor biocide care le conțin fac obiectul unei evaluări stricte a riscurilor³⁰. Agenția Europeană pentru Produse Chimice elaborează în prezent o abordare specifică pentru evaluarea riscurilor pe care le prezintă biocidele pentru polenizatori³¹.

2.3. PRIORITATEA III: Mobilizarea societății și promovarea planificării strategice și a cooperării la toate nivelurile

Sprijinirea cetățenilor și a întreprinderilor pentru a acționa

Punerea în aplicare a acțiunilor descrise în cadrul celor două priorități anterioare va necesita o mobilizare amplă a tuturor actorilor relevanți, inclusiv a oamenilor de știință, a factorilor de decizie, a cetățenilor, a fermierilor și a întreprinderilor.

Aceasta ar trebui să fie susținută de activități eficiente de comunicare, mobilizare și creare de rețele. Participarea publicului la monitorizarea și conservarea polenizatorilor ar trebui promovată în continuare. Aceasta ar trebui să includă știința cetățenească, precum și procese organizate de participare a publicului la activitățile de monitorizare și conservare la toate nivelurile relevante. Cadrul european de competențe în materie de durabilitate³² poate permite cetățenilor să acționeze în acest sens.

Dat fiind că se preconizează că declinul polenizatorilor va avea un impact puternic asupra generațiilor viitoare, ar trebui să se acorde o atenție deosebită implicării deopotrivă a tinerilor. În acest sens, noile tehnologii, cum ar fi experiența în realitatea virtuală Parcul polenizatorilor³³, oferă canale complementare pentru implicarea societății în general.

Ar trebui să se faciliteze în continuare implicarea principalelor sectoare de activitate prin intermediul rețelelor existente, în vederea promovării adoptării la nivelul tuturor sectoarelor a orientărilor privind acțiunile dedicate conservării polenizatorilor.

Promovarea planificării strategice și a cooperării la toate nivelurile

Inițiativa privind polenizatorii va trebui să fie transpusă în abordări strategice bine concepute la nivel național, regional și local. Declinul polenizatorilor nu va fi inversat decât printr-o acțiune coerentă la toate nivelurile de guvernare.

²⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Citizens>.

²⁹ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>.

³⁰ https://health.ec.europa.eu/biocides/biocidal-products_ro.

³¹ https://echa.europa.eu/documents/10162/17234/scoping_paper_pollinators_guidance_en.pdf/7957c0f8-5ded-4a6e-17a7-2a899bbb141a.

³² https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en.

³³ https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/pollinator-park_en.

Strategiile naționale privind polenizatorii ar trebui să coordoneze și să stimuleze eforturile la nivelul tuturor sectoarelor și politicilor relevante pentru a inversa declinul polenizatorilor până în 2030, inclusiv prin acțiuni sprijinite din fondurile politicii de coeziune a UE. Acestea ar trebui transpuse în planuri de acțiune la nivel regional și local. Strategiile și planurile de acțiune trebuie să fie elaborate transparent, în strânsă colaborare cu toate părțile interesate relevante și utilizând rețelele și platformele existente pentru a facilita colaborarea între mai mulți actori. Acolo unde este cazul, ar trebui analizată posibilitatea creării de noi rețele și platforme. În ceea ce privește subiectele și intervențiile care suscită controverse, procesele participative, deliberative și de cocreare oferă mijloace suplimentare de abordare a tensiunilor dintre diferiți actori, inclusiv cetățeni. O importanță deosebită o va avea rolul activ al Comitetului European al Regiunilor, acesta promovând implicarea și colaborarea regională.

În final, declinul polenizatorilor nu este doar o provocare europeană. Eforturile UE ar trebui să contribuie la eforturile depuse la nivel mondial în vederea inversării acestei tendințe globale, în cadrul Inițiativei internaționale privind polenizatorii³⁴ și prin intermediul altor foruri internaționale relevante.

3. CONCLUZIE

Nu există alternativă la stoparea și inversarea declinului polenizatorilor sălbatici dacă UE dorește să conserve biodiversitatea, care este fundamentală pentru bunăstarea oamenilor. Noul cadru de acțiune aferent Inițiativei UE privind polenizatorii stabilește calea de urmat pentru ca UE să facă față acestei provocări. Împreună cu propunerea de lege privind refacerea naturii, inițiativa reprezintă un nou pact pentru polenizatorii din UE.

Această inițiativă revizuită va contribui la realizarea obiectivelor Pactului verde european, în special la Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 și la Strategia „De la fermă la consumator”. Aceasta va aduce, de asemenea, o contribuție valoroasă la progresele înregistrate de UE în vederea atingerii obiectivelor de dezvoltare durabilă relevante ale ONU și a angajamentelor convenite în cadrul Convenției privind diversitatea biologică.

Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să aprobe noul cadru de acțiune aferent acestei inițiative și să se implice activ în ceea ce privește punerea sa în aplicare, în strânsă cooperare cu toate părțile interesate relevante.

³⁴ <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-14/cop-14-dec-06-en.pdf>.

ANEXĂ – NOUL CADRU DE ACȚIUNE

Prezenta anexă oferă o imagine de ansamblu a obiectivelor și acțiunilor incluse pentru fiecare prioritate a Inițiativei revizuite a UE privind polenizatorii.

PRIORITATEA I: Îmbunătățirea cunoștințelor referitoare la declinul polenizatorilor, cauzele și consecințele acestuia		
Obiective de atins până în 2030 <i>Starea polenizatorilor și cauzele principale ale declinului acestora sunt monitorizate în mod regulat prin intermediul unui sistem de monitorizare la nivelul UE și evaluate periodic. Acest lucru asigură un fundament pentru elaborarea unor indicatori riguroși care să ofere informații cu privire la impactul asupra polenizatorilor al politicilor relevante de la nivel național și de la nivelul UE. Sunt introduse cunoștințe esențiale care lipsesc privind declinul polenizatorilor, cauzele acestuia și consecințele acestuia pentru societate și economie. Accesul la datele și informațiile privind polenizatorii este liber.</i>		
ACȚIUNE		FINALIZATĂ PÂNĂ ÎN
1. INSTITUIREA UNUI SISTEM DE MONITORIZARE CUPRINZĂTOR		
1.1	Comisia și statele membre ar trebui să finalizeze elaborarea și testarea unei metodologii standardizate pentru un sistem al UE de monitorizare a polenizatorilor (EU-PoMS) . Metodologia va asigura furnizarea unor seturi de date anuale privind abundența și diversitatea speciilor de polenizatori, care vor avea eficacitate statistică adecvată pentru a evalua în ce măsură a fost inversat declinul polenizatorilor atât la nivelul UE, cât și la nivel național. Odată ce metodologia este disponibilă, statele membre ar trebui să implementeze sistemul pe teren.	2026
1.2	Comisia va elabora, cu sprijinul statelor membre și al Agenției Europene de Mediu, un cadru integrat pentru monitorizarea declinului polenizatorilor, a cauzelor și consecințelor acestuia ³⁵ . Comisia va continua să sprijine	2026

³⁵ Acesta va urma modelul de intervenție DPSIR („Drivers, Pressures, State, Impact and Response” – factori determinanți, presiuni, stare, impact și răspuns).

	colectarea sistematică de date privind amenințările majore la adresa polenizatorilor , în special prin intermediul inițiativelor EMBAL ³⁶ și Insignia ³⁷ .	
1.3	Comisia va elabora indicatori privind starea populațiilor de polenizatori și presiunile cu care se confruntă acestea și va explora opțiunile de elaborare a unor indicatori privind impactul polenizatorilor asupra sănătății ecosistemelor, a economiei și a bunăstării oamenilor. Acești indicatori vor fi elaborați cu scopul de a contribui, printre altele, la evaluarea politicilor relevante, cum ar fi politica agricolă comună (link către acțiunea 5.4).	Acțiune continuă până în 2030
2. SPRIJINIREA CERCETĂRII ȘI A EVALUĂRII		
2.1	Comisia și statele membre ar trebui să promoveze cercetarea și inovarea privind situația polenizatorilor, cauzele și consecințele declinului acestora , precum și măsuri eficace de atenuare . Cercetarea fundamentală și aplicată prioritară, sprijinită prin Programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare, Orizont Europa, și prin eforturile naționale în domeniul cercetării, ar trebui să extindă baza de cunoștințe la nivelul tuturor grupurilor de polenizatori și să îmbunătățească înțelegerea amenințărilor emergente la adresa polenizatorilor.	Acțiune continuă până în 2030
2.2	Comisia va finaliza evaluarea listei roșii europene pentru grupurile-cheie de insecte polenizatoare: albine, sirfide, fluturi și molii.	2024
2.3	Comisia, împreună cu statele membre și cu Agenția Europeană de Mediu, va identifica și cartografia zonele-cheie pentru polenizatori de la nivelul UE, care ar trebui să devină punctul central al eforturilor de conservare și refacere.	2025
3. PROMOVAREA CONSOLIDĂRII CAPACITĂȚILOR ȘI A SCHIMBULUI DE CUNOȘTINȚE		
3.1	Pe baza unei evaluări a lacunelor, Comisia și statele membre ar trebui să sprijine investițiile în vederea sporirii capacității experților în domeniul taxonomiei polenizatorilor din UE (și anume știința denumirii,	Acțiune continuă până în 2030

³⁶ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pagelId=25560696>.

³⁷ <https://wikis.ec.europa.eu/pages/viewpage.action?pagelId=36702461>.

	descrierii și clasificării acestor organisme), pentru a răspunde nevoilor în materie de cercetare și monitorizare. Statele membre ar trebui să își intensifice eforturile în domeniul educației și să creeze oportunități de muncă în acest domeniu.	
3.2	Comisia va continua să dezvolte o bază de date privind speciile de polenizatori (care va include descrierea, imaginile și hărțile de distribuție ale fiecărei specii) și va sprijini elaborarea unor ghiduri de teren și a unor chei de identificare în vederea facilitării monitorizării polenizatorilor.	2025
3.3	Comisia și statele membre ar trebui să promoveze accesul liber la datele și informațiile generate de activitățile de cercetare și monitorizare, precum și provenite din alte surse de date relevante, cum ar fi datele privind utilizarea terenurilor din cadrul Sistemului integrat de administrare și control (IACS) al PAC.	Acțiune continuă până în 2030
3.4	Comisia și Agenția Europeană de Mediu vor continua să faciliteze schimbul de cunoștințe prin intermediul platformei UE cu informații referitoare la polenizatori ³⁸ și al sistemului european de informații privind biodiversitatea (BISE) ³⁹ .	Acțiune continuă până în 2030
3.5	Comisia și statele membre ar trebui să sprijine dezvoltarea în continuare a infrastructurii de cercetare importante pentru îmbunătățirea bazei de cunoștințe privind polenizatorii, inclusiv prin valorificarea inițiativelor existente, cum ar fi Sistemul distribuit de colecții științifice (<i>Distributed System of Scientific Collections – DiSSCo</i>) ⁴⁰ și Cercetarea ecosistemică pe termen lung în Europa (<i>Long-Term Ecosystem Research in Europe – eLTER</i>) ⁴¹ .	2026

³⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/EU+Pollinator+Information+Hive>.

³⁹ <https://biodiversity.europa.eu>.

⁴⁰ <https://www.dissco.eu>.

⁴¹ <https://elter-ri.eu>.

PRIORITATEA II: Îmbunătățirea conservării polenizatorilor și combaterea cauzelor declinului acestora

Obiective de atins până în 2030

Au fost identificate și puse în aplicare măsuri adecvate de conservare și refacere pentru polenizatori și habitatele acestora. Măsurile relevante în ceea ce privește polenizatorii sunt integrate pe deplin în politica agricolă comună, iar statele membre valorifică în întregime oportunitățile de finanțare pentru a menține și a reface habitatele polenizatorilor în zonele rurale și urbane, inclusiv în cadrul politicii de coeziune a UE. Habitatele polenizatorilor sunt conectate într-un mod eficace într-un peisaj mai amplu, care le permite să se disperseze pe cuprinsul întregului teritoriu și să facă față efectelor negative asupra climei. Polenizatorii sunt protejați de impactul pesticidelor, al altor poluanți ai mediului și al speciilor alogene invazive.

4. ÎMBUNĂȚĂȚIREA CONSERVĂRII SPECIILOR DE POLENIZATORI ȘI A HABITATELOR ACESTORA

4.1	Comisia va finaliza elaborarea planurilor de conservare pentru speciile periclitare de polenizatori. Două planuri vor viza terenurile agricole și forestiere, iar al treilea Insulele Canare. Comisia și statele membre ar trebui să sprijine punerea în aplicare a acestora.	2026
4.2	Comisia va identifica polenizatorii tipici pentru habitatele protejate în temeiul Directivei privind habitatele . Statele membre ar trebui să se asigure că măsurile puse în aplicare pentru aceste habitate, în special în cadrul planurilor de gestionare a siturilor Natura 2000, țin seama de conservarea polenizatorilor. Statele membre ar trebui să asigure o finanțare adecvată pentru aceste măsuri.	Acțiune continuă până în 2030
4.3	Statele membre ar trebui să abordeze nevoile speciilor periclitare de polenizatori ⁴² în procesul de gestionare a zonelor protejate existente și în angajamentele lor privind stabilirea de noi zone protejate asumate în cadrul Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030.	Acțiune continuă până în 2030
4.4	Comisia și statele membre, cu sprijinul Agenției Europene de Mediu, ar trebui să elaboreze un plan privind o rețea de coridoare ecologice dedicate polenizatorilor („ Buzz Lines ”), precum și un plan de măsuri pentru punerea în aplicare a acestuia. Planul se va baza pe cartografierea zonelor-cheie pentru polenizatori și pe crearea de noi zone de habitat prin refacere. În vederea sprijinirii implementării rețelei <i>Buzz Lines</i> , statele	2027, cu implementare continuă până în 2030

⁴² Conform evaluărilor listei roșii europene, <https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist>.

	membre ar trebui să integreze conservarea polenizatorilor în politicile de amenajare spațială la nivel național, regional și local.	
4.5	Comisia și statele membre ar trebui să promoveze în continuare activitățile de conservare a polenizatorilor prin intermediul programului LIFE .	Acțiune continuă până în 2030
5. REFACEREA HABITATELOR POLENIZATORILOR LA NIVELUL TERENURILOR AGRICOLE		
5.1	Comisia va continua să colaboreze cu statele membre pentru a spori sprijinul acordat agriculturii favorabile polenizatorilor în cadrul politicii agricole comune (PAC) . Statele membre ar trebui să elaboreze și să implementeze intervenții specifice și planificate strategic în vederea inversării declinului polenizatorilor la nivelul terenurilor agricole până în 2030, în cadrul PAC și al altor instrumente relevante (de exemplu, măsuri naționale sau regionale de conservare a naturii). Totodată, acestea ar trebui să asigure coerența și sinergiile între aceste instrumente și măsuri diferite. Având în vedere această necesitate, Comisia va analiza opțiunile cu privire la cea mai bună modalitate de a aborda conservarea și refacerea polenizatorilor în cadrul viitoarei reforme a PAC.	Acțiune continuă până în 2030
5.2	Comisia va continua să încurajeze statele membre și părțile interesate să facă schimb de bune practici și să organizeze activități de coordonare în cadrul actualei PAC pentru a facilita conceperea și adoptarea unor instrumente eficace în beneficiul polenizatorilor, cum ar fi schemele de plată bazate pe rezultate și măsurile colective luate de fermieri, inclusiv prin intermediul rețelei PAC a UE și al altor platforme ale părților interesate.	2027
5.3	Statele membre ar trebui să consolideze capacitatea serviciilor de consiliere agricolă în vederea conservării și refacerii polenizatorilor. Statele membre ar trebui, de asemenea, să desfășoare activități de comunicare și demonstrative în ceea ce privește sistemele favorabile polenizatorilor.	Acțiune continuă până în 2030
5.4	Comisia va continua să elaboreze un indicator privind polenizatorii în vederea integrării acestuia în cadrul de performanță, monitorizare și evaluare al PAC, odată ce sistemul UE de monitorizare a polenizatorilor (EU-PoMS) va fi implementat în mod satisfăcător.	2026

6. REDUCEREA IMPACTULUI UTILIZĂRII PESTICIDELOR ASUPRA POLENIZATORILOR		
6.1	Comisia va solicita tuturor statelor membre să instituie sisteme conforme cu cerințele legale relevante pentru a se asigura că utilizatorii profesionali de produse de protecție a plantelor implementează sistemul de combatere integrată a dăunătorilor (IPM) , în vederea reducerii la minimum a impactului produselor de protecție a plantelor asupra polenizatorilor.	2026
6.2	Comisia va evalua opțiunile de îmbunătățire a indicatorilor de risc armonizați existenți sau de elaborare a unora noi, pentru a estima mai bine tendințele în ceea ce privește riscurile și utilizarea produselor de protecție a plantelor, inclusiv riscurile pentru polenizatori.	Acțiune continuă până în 2030
6.3	Comisia va continua să monitorizeze autorizațiile de urgență pentru pesticidele care sunt dăunătoare pentru polenizatori și, dacă se consideră necesar, va solicita EFSA să evalueze justificările furnizate de statele membre. Comisia va mandata EFSA să elaboreze protocoale specifice pentru evaluarea acestor justificări. În cazul în care se constată că autorizațiile de urgență sunt nejustificate, Comisia va continua să adopte decizii de interdicere a acestora. Comisia va monitoriza punerea în aplicare a documentului de orientare privind autorizațiile de urgență și, dacă este necesar, va lua în considerare stabilirea unor criterii cu caracter obligatoriu din punct de vedere juridic în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1107/2009, referitoare la situațiile în care pot fi acordate autorizațiile de urgență.	Acțiune continuă până în 2030
6.4	Odată publicat documentul de orientare revizuit privind albinele al Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară (EFSA) , referitor la evaluarea riscurilor pentru albine generate de utilizarea pesticidelor ⁴³ , Comisia va colabora cu statele membre în vederea aprobării depline și a punerii în aplicare integrale a acestuia. Comisia va solicita EFSA o nouă revizuire atunci când vor fi disponibile noi cunoștințe sau instrumente de modelare.	2024
6.5	Comisia, împreună cu statele membre, va stabili un plan de lucru pentru dezvoltarea, validarea și testarea inelară a metodelor suplimentare de testare în vederea stabilirii gradului de toxicitate a pesticidelor pentru polenizatori, inclusiv pentru polenizatorii sălbatici. Acest plan de lucru va lua în considerare speciile	2025

⁴³ <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3295>.

	bioindicatoare care trebuie testate și va include efectele subletale și cronice ale pesticidelor. Totodată, planul va include sprijin pentru recunoașterea internațională a acestor metode prin intermediul noilor orientări privind testarea ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).	
6.6	Comisia va elabora un regulament de punere în aplicare ⁴⁴ care va stabili o procedură și criterii pentru identificarea coformulanților inacceptabili din produsele de protecție a plantelor și care va cuprinde criterii de protecție a mediului dedicate polenizatorilor.	2024
7. ÎMBUNĂTĂȚIREA HABITATELOR DE POLENIZATORI ÎN ZONELE URBANE		
7.1	Comisia și statele membre ar trebui să încurajeze orașele să implementeze orientările pentru orașele care asigură un mediu favorabil pentru polenizatori ⁴⁵ .	Acțiune continuă până în 2030
7.2	În procesul de elaborare a planurilor de înverzire urbană ⁴⁶ , orașele europene ar trebui să țină seama de cerințele în materie de conservare a polenizatorilor.	Acțiune continuă până în 2030
8. REDUCEREA IMPACTULUI SPECIILOR ALOGENE INVAZIVE ASUPRA POLENIZATORILOR		
8.1	Comisia va evalua amenințările pe care le reprezintă pentru polenizatori speciile alogene invazive care nu sunt încă incluse pe lista speciilor alogene invazive de interes pentru Uniune în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1143/2014 și va realiza evaluări ale riscurilor pentru cele mai problematice specii.	2025
8.2	Comisia va evalua opțiunile de gestionare a celor mai dăunătoare specii de plante alogene invazive pentru polenizatorii sălbatici, în vederea sporirii disponibilității, a adoptării și a eficacității opțiunilor de gestionare nechimice.	2028

⁴⁴ În temeiul articolului 27 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

⁴⁵ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>.

⁴⁶ https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/urban-greening-platform_en.

8.3	Comisia va elabora orientări pentru promovarea utilizării plantelor și a amestecurilor de semințe autohtone favorabile polenizatorilor în zone precum grădinile private, spațiile publice, terenurile agricole și pădurile.	2027
9. COMBATAREA SCHIMBĂRILOR CLIMATICE ȘI A ALTOR CAUZE ALE DECLINULUI POLENIZATORILOR		
9.1	Comisia, cu sprijinul Agenției Europene de Mediu, va identifica cele mai vulnerabile zone pentru polenizatori în contextul schimbărilor climatice și va concepe și pune în aplicare măsuri de atenuare specifice. Statele membre ar trebui să ia în considerare impactul schimbărilor climatice asupra polenizatorilor și a habitatelor acestora în cadrul strategiilor naționale de adaptare la schimbările climatice.	Acțiune continuă până în 2030
9.2	Statele membre ar trebui să atenueze impactul poluării luminoase asupra polenizatorilor prin intermediul unor politici naționale, regionale și locale. Comisia va promova adoptarea de orientări pentru public ⁴⁷ și orașe ⁴⁸ în această privință.	Acțiune continuă până în 2030
9.3	Agencia Europeană pentru Produse Chimice va elabora orientări pentru evaluarea riscurilor pe care le prezintă biocidele pentru polenizatori.	2024
PRIORITATEA III: Mobilizarea societății și promovarea planificării strategice și a cooperării la toate nivelurile		
Obiective de atins până în 2030 <i>La nivel național, regional și local au fost elaborate și puse în aplicare planuri de acțiune pentru inversarea declinului polenizatorilor. Impactul politicilor publice a fost amplificat printr-o mobilizare eficientă a publicului larg și a întreprinderilor. Impactul măsurilor individuale a fost sporit printr-o mai bună colaborare și coordonare a actorilor relevanți la toate nivelurile. UE își asumă rolul de lider la nivel mondial în vederea sprijinirii și facilitării acțiunilor la nivel internațional privind polenizatorii.</i>		

⁴⁷ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Citizens>.

⁴⁸ <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Cities>.

10. SPRIJINIREA CETĂȚENILOR ȘI A ÎNTREPRINDERILOR PENTRU A ACȚIONA		
10.1	Comisia și statele membre ar trebui să continue să sensibilizeze publicul cu privire la declinul polenizatorilor, implicându-l totodată în acțiuni de combatere a acestui declin, prin sprijinirea activităților de comunicare și creare de rețele.	Acțiune continuă până în 2030
10.2	Comisia și statele membre ar trebui să promoveze știința cetățenească și să faciliteze participarea publicului la monitorizarea și conservarea polenizatorilor și, în special, ar trebui să sprijine implicarea tinerilor și guvernanta participativă .	Acțiune continuă până în 2030
10.3	Comisia și statele membre ar trebui să promoveze adoptarea ghidurilor privind acțiunile derulate de sectoarele-cheie de afaceri pentru protejarea polenizatorilor ⁴⁹ , inclusiv prin intermediul platformei UE pentru mediul de afaceri și biodiversitate (EU Business @ Biodiversity Platform).	Acțiune continuă până în 2030
11. PROMOVAREA PLANIFICĂRII STRATEGICE ȘI A COOPERĂRII LA TOATE NIVELURILE		
11.1	Statele membre ar trebui să elaboreze, în strânsă colaborare cu părțile interesate și cu cetățenii, strategii naționale privind polenizatorii care să coordoneze și să stimuleze eforturile la nivelul tuturor sectoarelor și politicilor relevante pentru a inversa declinul polenizatorilor până în 2030. Comisia va sprijini statele membre în această privință, inclusiv prin intermediul grupului de lucru privind polenizatorii al Platformei UE privind biodiversitatea.	2025
11.2	Comisia și statele membre ar trebui să sprijine și să încurajeze acțiunile de conservare a polenizatorilor la nivel regional și local , inclusiv prin intermediul fondurilor politicii de coeziune a UE. Autoritățile regionale și locale ar trebui să elaboreze, în strânsă colaborare cu părțile interesate și cu comunitățile locale, planuri de acțiune care să contribuie la eforturile depuse la nivelul UE și la nivel național în vederea inversării declinului polenizatorilor până în 2030.	Acțiune continuă până în 2030

⁴⁹ Ghiduri privind acțiunile pentru protejarea polenizatorilor derulate de sectoarele agroalimentar și al băuturilor; al comerțului cu amănuntul; al silviculturii; al horticulturii; al construcțiilor; al arhitecturii peisagistice; al turismului; al energiei; al apiculturii; precum și sectorul extractiv; a se vedea <https://wikis.ec.europa.eu/display/EUPKH/Businesses>.

11.3	Comitetul European al Regiunilor ar trebui să sprijine punerea în aplicare a Inițiativei privind polenizatorii în rândul autorităților locale și regionale, promovând schimbul de cunoștințe și de bune practici privind modalitățile de protejare a polenizatorilor. Comisia și Comitetul European al Regiunilor ar trebui să coopereze pentru a promova implicarea tuturor nivelurilor de guvernare, asigurând un sprijin, o încurajare și o coordonare adecvate pentru acțiunile puse în aplicare la nivel local și regional.	Acțiune continuă până în 2030
11.4	Comisia va continua să faciliteze colaborarea între mai mulți actori prin intermediul platformelor existente, cum ar fi Grupul de lucru privind polenizatorii al Platformei UE privind biodiversitatea, platforma de politici Interreg, programul TAIEX-EIR Peer 2 Peer, rețeaua PAC a UE și platforma UE privind înverzirea urbană. Comisia va analiza nevoile suplimentare de creștere a capacității de colaborare între mai mulți actori la nivelul UE.	Acțiune continuă până în 2030
11.5	Comisia și statele membre ar trebui să promoveze în continuare acțiuni eficiente la nivel internațional privind polenizatorii, inclusiv în cadrul Organizației Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO), al Convenției privind diversitatea biologică și al OCDE.	Acțiune continuă până în 2030